

ДО

ПРЕДСТАВЛЯВАЩИЯ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГОСПОЖА СОНЯ НАЙДЕНОВА

3x КМЗ
11.09.13
[Signature]

ДОКЛАД

Относно: участието на госпожа Мария Кузманова, член на Висшия съдебен съвет, съдия Богдана Желявска, член на националната съдебна мрежа и съдия Вероника Николова - национално лице за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, в 46-тата среща на лицата за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела

На 26 и 27 юни 2013 година, в гр.Дъблин, Ирландия, бе проведена 46-та среща на лицата за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела /ЕСМ-ГТД/, в рамките на която бе проведена и Седмата среща на централните органи по Регламент №2201/2003 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност /Регламент Брюксел II bis/. Като представители на България в срещата взеха участие госпожа Мария Кузманова, член на Висшия съдебен съвет, съдия Богдана Желявска, член на националната съдебна мрежа, госпожа Лесталина Черногорова, представител на Министерство на правосъдието като централен орган по чл.53 от Регламента и съдия Вероника Николова - национално лице за контакт на Европейската съдебна мрежа

Дневен ред за 26.06.2013г.

Срещата бе открита от господин Алън Шатър, министър на правосъдието на Ирландия. Господин Шатър приветства участниците в срещата, като изрази задоволството си от това, че част от темите са посветени на семейната медиация. Сподели, че преди да стане политик, е бил адвокат по семейни дела и сертифициран медиатор. Изрази съжаление, че все още не се ползва в достатъчна степен медиацията по

семейни дела. Сподели, че възнамерява да прокара Закон за медиацията, който ще способства за спестяване на съдебни разходи на страните и ускоряване на разрешаването на споровете по семейни дела.

На участниците бе представен доклада от извършеното проучване на приложението на Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси.

Проучването е извършено по възлагане от Европейската комисия от юридическа кантора със седалище в Брюксел, с двадесетгодишен стаж при изготвяне оценки по приложението на различни правни инструменти на общността. Събирани са становища на медиатори от различните държави - членки, както и на страни, които са използвали медиация при разрешаване на споровете си. В изложението бяха изтъкнати най - интересните постижения на държавите в областта на медиацията. Бе споменато, че в Испания от 1995г. е въведена задължителна и безплатна медиация по трудови спорове, а в Италия споровете за пътно - транспортни произшествия за изключени от кръга на задължителната медиация, тъй като при тях много рядко се постигат споразумения. Посочено бе, че в Ирландия не съществува задължителна медиация, защото се счита, че така се възпрепятства достъпът на страните до правосъдие. При проучването е установено, че в 15 държави - членки съдиите не могат да бъдат медиатори, а в 12 държави това не е забранено и съдиите могат да осъществяват подобни функции.

Бяха обявени датите на провеждане и темите на следващите две срещи на ЕСМ –ГТД.

На 27 септември 2013г. в гр. Брюксел, Белгия, ще бъде проведена среща, посветена на ревизирания Регламент №44/2001 относно подсъдността, признаването и изпълнението на чуждестранни решения по граждански и търговски дела. На 28 и 29 ноември 2013г., отново в гр. Брюксел, ще бъде проведена среща, на която ще се обсъжда практиката по приложението на Регламент №1206/2001 на Съвета от 28 май 2011 относно сътрудничеството на съдилищата на държавите - членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела.

Дневен ред за 27.06.2013г.

Седмата среща на централните органи по Регламент Брюксел II bis бе открита от госпожа **Мери Финли Джиоджиан**, съдия от Върховния съд на Ирландия, която запозна участниците с практиката на Върховния съд, като единствен съд, който се занимава с дела за връщане на деца по Хагската конвенция от 1980г.

В рамките на срещата бяха представени следните доклади:

Доклад на работна група 11 и

Доклад на работната група по семейна медиация: Представяне на обобщен доклад и проект на препоръка на Европейската съдебна мрежа по семейна медиация в случаите на отвлечане на деца

Европейската комисия представи дневния ред, както и информация от общ характер относно приложението на Регламент Брюксел II bis в страните-членки.

По данни на ЕК тази година само 16 държави са представили своите доклади за 2012 г. по чл. 54 от Регламента, в сравнение с представените 18 доклада за 2011г. /докладът на България е изготвен от Министерство на правосъдието и изпратен на 17.06.2013г./ Комисията покани държавите, които не са представили своите доклади, ако желаят да ги представят под формата на изложение в рамките на срещата, като Испания и Ирландия представиха доклади за дейността на централните им органи по чл. 53 от Регламента за 2012г.

Испания представи доклад за дейността на испанския централен орган по чл. 54 от Регламент №2201/2003 на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност. В рамките на изложението бе поставен въпроса относно точността на преводите на удостоверенията по чл. 42 и чл. 43 от Регламент Брюксел II bis, както и необходимостта да се уточни изпълнимо или влязло в сила следва да бъде съдебното решение, тъй като при превода на удостоверенията се получават различия при тълкуването. По тази

причина, както и поради други неясноти при приложенията Испания счита, че е необходимо да се започне процедура по изменение на приложенията на Регламента, но подчерта че на този етап може би е достатъчно ЕК да провери да няма разлика в преводите на приложенията на различните езици на държавите - членки.

Представителят на Испания изтъкна, че въпросът за удостоверенията по чл. 42 от Регламента касае случаите на връщане на дете, постановено от държавата по обичайното местопребиваване на детето след като държавата, в която е било отведено детето е отказала връщането му на основание чл. 13 от Хагската конвенция и е започнало производство по чл. 11, пар. 6 и 7 от Регламента, което е приключило с влязло в сила решение. Посочи, че процедурата по чл. 11, пар. 6 и 7 от Регламента е предвидена за да се ограничи постановяването на откази за връщане на детето в рамките на европейската общност и съдържа правила, допълващи правилата по Хагската конвенция. Тъй като това е сравнително нова процедура, която започва да се развива едва след като приключи производството за връщане на дете по Хагската конвенция в държавата, в която е било отведено, все още няма толкова много случаи, които да определят практиката в тази област. Затова счита, че опитът на държавите-членки, които са се сблъскали практически с подобни казуси, е от особена важност от гледна точка на еднаквото приложение на Регламента в различните държави-членки.

В отговор на поставения от страна на Испания въпрос, представителите на някои от държавите – членки изразиха становище, че централният орган може служебно да променя удостоверенията по чл. 43 от Регламента, предвид конкретния казус във връзка с който е възникнал спора относно практическото приложение на чл. 43. Други държави изтъкнаха, че поправка на удостоверението може да иска само лицето, което е отвлякло детето, тъй като само то може да прецени дали удостоверението е грешно или не. Повече държави поддържат, че попълването на удостоверението е в изключителната компетентност на съда и Министерство на правосъдието не може да го променя, а само да го препрати на съдебния орган..

ЕК подчерта, че в процедурата по поправяне на удостоверението се прилага правото на държавата-членка по произход. Обобщава проведената дискусия, като настоя централните органи да съблюдават

коректното попълване на удостоверенията, като не се обвързват с поправката му, което е функция на съда.

В доклада на **Ирландия** бе посочено, че предвид увеличаването на броя на емигрантите в Ирландия, се увеличават молбите за на връщане на деца и за регламентиране на контактите с децата след прекратяване на бракове или фактически съжителства. Посочено бе също, че предвид близостта и общия език 50 % от случаите с Великобритания се разрешават чрез медиация. Увеличават се и случаите по чл. 55 и чл. 56 от Регламента.

Във връзка с приложението на чл. 56 от Регламента представителят на Франция заяви, че решението, с което се настанява дете в друга държава-членка, трябва да бъде изпълнимо в другата държава, което обстоятелство трябва да се декларира. Посочи, че има два подхода да се търси разрешаване на проблема с изпълнение на решението в другата държава – чрез декларация за изпълняемост и ако съдът изпрати запитване до централния орган, който да даде предварително съгласие. Посочи, че решенията за настаняване на детето са сложни решения, тъй като следва да имат изпълнителна сила в две държави, а не във всяка държава – членка има специални правила за такава процедура – например в Англия и Белгия нямат такава специална процедура, докато такава има в Люксембург. Заяви, че във Франция прокуратурата прави такова запитване, като централният орган подпомага да се получи информация.

Представителите на Германия и Италия също споделиха своя опит в случаи на настаняване на деца в други – държави членки, като изтъкнаха, че в тези случаи трябва да се провежда процедура по консултиране преди настаняването, включително понякога се налага събирането на медицинска и психологическа документация.

Работна група 11.

Лорд Торп, Великобритания представи информация за дейността на работната група. Той заяви, че когато са получили обратно отговорите по чл. 11, чл. 55 и чл. 56 от Регламента и са обобщили резултатите са установили, че всички държави разбират по различен начин разпоредбите и ги прилагат по различен начин. Сподели, че е имало предложение в Хагската конференция да се хармонизират

статистическите данни (по Хагската конвенция и по приложението на Регламент №2201/2003 на Съвета), но статистиката включваща случаите по Хагската конвенция е за период от 5 години, като се проследява всеки ден колко отворени случая има централния орган, на каква възраст е детето, върнато ли е и т.н., докато събраната от работна група 11 информация не съдържа тези данни. Работната група е приключила работата си по Ръководството за добри практики по чл. 11 от Регламента във връзка с приложението на Хагската конвенция, но то засега е само на английски език, като следва да се преведе на всички официални езици.

Международна семейна медиация – доклад на работната група по медиация, представен от госпожа Йоанна Сердинска и госпожа Флоранс Борси, представители на Министерство на правосъдието на Белгия. Работната група в тази област стартира по време на белгийското председателство през 2010г., като групата се ръководи от Белгия. Групата е подготвила въпросник относно медиацията в държавите-членки, който включва 7 раздел относно международното отвличане на деца. В групата участват 15 държави-членки – Белгия, България, Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Латвия, Унгария, Малта, Холандия, Португалия, Словения и Великобритания. Международната семейна медиация обхваща следните въпроси, които следва да бъдат разглеждани съвместно: родителски права и право на лични отношения, отвличане на деца, мерки за закрила на децата, издръжка на децата и бившите съпрузи, други последици от развода или раздялата. Работната група е разработила въпросник, в който са включени няколко групи въпроси: относно езика, които следва да се използва в медиацията, относно цената на процедурата по медиация, възможността за предоставяне на правна помощ за медиация, както и дали публични или частни следва да са органите по медиация.

В резултат на направените обобщения след получаване на отговорите на въпросниците, работната група е изготвила обобщен доклад за практиката на отделните държави – членки в областта на медиацията. Почти всички държави имат специфични правила за процедурата по медиация, с изключение на Белгия, Естония, Словакия. Статутът на медиаторите е различен в различните държави-членки: в Малта, Чехия и Финландия медиаторите са зависими от публични организации; в други държави имат статут на частноправен субект – Белгия, България, Гърция, Естония, Полша; има държави, в които медиаторите могат да

бъдат както публични, ката и частноправни субекти – Германия, Унгария, Португалия, Великобритания. Всички държави отговарят, че медиаторите преминават съответно обучение. В повечето държави медиаторите се вписват в частни или публични регистри – България, Чехия, Германия, Гърция, Естония, Люксембург, Латвия, Унгария, Малта, Португалия, Полша, Словакия и Великобритания или съществува лицензионна система към съответното Министерство на правосъдието – Белгия, Естония, Гърция, Люксембург, Словакия и Великобритания. Относно организацията на медиацията някои държави са заявили, че използват своя език (Малта, Португалия, Великобритания), въпреки че може да се използва преводач (Словакия), но в повечето държави този въпрос не е уреден от специфични правила (България, Германия и Гърция) или медиаторите по своя собствена инициатива могат да оповестят езиците, които използват (Белгия, Чехия). Относно таксите за медиация, в някои държави има безплатна медиация (Франция, Малта, Словакия и Финландия), а в други има само в областта само на съдебната медиация (Германия и Унгария). В някои държави таксата за медиация може да се покрие от системата за правна помощ (Белгия, Португалия и при определени условия Великобритания и Франция). В останалите държави се заплаща такса за медиация, с изключение на Естония, където медиацията е безплатна, когато касае деца. Продължителността на процедурата в различните държави е различна, като максималната продължителност може да бъде 3 месеца – Белгия, Унгария, Чехия, Малта, 4 месеца – Португалия, 6 месеца – България и Гърция, Великобритания – от 1 до 5 сесии по 120 минути, Словакия не е посочила конкретен срок. Съдебните процедури могат да бъдат прекратени (Белгия, Гърция и Испания) или спрени за определен срок (Португалия – 6 месеца, Чехия – 1 месец), но не и автоматично (Франция и Германия). Нито една от държавите няма специфично законодателство за използване на медиация в случаите на отвлечане на дете от родител, като държавите прилагат общите правила за медиация и в случаите по Хагската конвенция. В някои държави в случаите на отвлечане на деца не се прилага медиация (Италия, Люксембург, Унгария, Малта, Финландия и Испания).

Някои държави са приключили или продължават работа по пилотни проекти (Чехия, Испания, Полша, Германия и Великобритания), като някои от проектите се осъществяват от централните органи (Белгия, България, Франция, Литва и Португалия) или в сътрудничество с централните органи (Германия). Две държави са работили по

въвеждането на видеоконферентна връзка в случаите на отвлечане на деца (Чехия и Германия). Посочена бе необходимостта от специфично обучение на медиаторите в случаите на отвлечане на деца. Медиаторите или съдиите следва да информират страните относно възможността да се използва медиация за разрешаване на конфликта между родителите, както и относно предимствата на медиацията, тъй като в случаи на отвлечане на деца съдът разглежда много тесен кръг от въпроси, като обичайното местопребиваване на детето и самото извеждане на детето, докато в производство по медиация могат да се разгледат и всички останали съпътстващи въпроси. Относно ролята на централните органи при използването на медиация бе посочено, че в случаите, когато има медиатор в централния орган (както е във Франция) това е голямо предимство за разрешаване на случаите по чл. 55 от Регламента и чл. 7, б. „с” от Хагската конвенция. Посочена бе необходимостта от използването на системите за правна помощ за намаляване на таксите за медиация, което да я направи достъпна за по-широк кръг от хора, както и използването на съвременни средства за комуникация, което също би намалило таксите, но бе подчертано значението на личното присъствие на страните в сесиите по медиация.

Работната група по медиация представи следните заключения:

- подчертана бе необходимостта от използване на медиация при разрешаване на трансгранични семейни спорове, включително при отвлечане на деца, както и насърчаване използването на медиацията сред професионалистите и обществеността;
- необходимостта от специализирано обучение и споделяне на практическия опит и информация между страните-членки;
- укрепване на сътрудничеството между всички страни в медиацията;
- засилване на сътрудничеството и потока от информация, както и работата в мрежа на европейско равнище между съответните участници – медиатори, публични институции;
- предложение за създаване на уебсайт за семейна трансгранична медиация;
- значение на прозрачността по отношение на разходите, ползата от изготвяне на списъци на специализирани медиатори и улесняване на използването на няколко езика;
- необходимост от разработване и прилагане на съвременни и сигурни средства за комуникация, включително и ИТ инструменти специално предназначени за целите на трансграничните семейни консултации;

- значението на подкрепата на мултинационални проекти от страна на държавите-членки и на Европейския съюз, които дават възможност за обмен на подробна информация за добрите практики;
- необходимостта постигнатите споразумения в резултат на медиация да бъдат правно обвързващи и приложими в съответните държави-членки, както и да се осигури необходимата информация за изискванията на националното законодателство и правилата относно международната компетентност.

Двустранни срещи. Поради липсата на проблеми с други държави-членки или съответно бързото им отстраняване при възникването им, както и предвид доброто сътрудничество с останалите централни органи, България не бе заявила предварително провеждането на двустранни срещи. Такива не бяха изискани предварително и от страна на другите централни органи, поради което официални двустранни срещи не бяха проведени. Въпреки това представителят на българския централен орган проведе неформални срещи със своите колеги от италианския, гръцкия и полския централен орган, на които детайлно бяха обсъдени преписки между тези държави. Бяха обсъдени предстоящи пътувания на молителите до съответните страни за съдебните заседания, процеса на изпълнение на съдебни решения за връщане на дете или за лични отношения, осигуряването на преводи и процесуалното представителство на молителя.

Гр.София

Представил:

03.09.2013г.

/В. Николова/